

se pijanemu človeku zdi marsikaj zlato, kar se zlata ni nikdar videlo, a radi se vam smejejo in govorijo: »So to bebci, neumneži, ki se dajo tako za nos voditi!« Ali mi kdo poreče: »Pa v mestu moram nemški govoriti!« Odgovarjam: »Tega si sam kriv! Idi v mesto in tirjaj ali prodavaj vse v svoji slovenščini, mestjan je potem prisiljen slovenski govoriti. Če prideš v mesto, kako uradnijo, kak revež si! Hočeš se prikupiti s slabo tujščino, nehvaležna gospoda pa se ti krohoče in te s surovostjo ometava. Tudi tukaj velja: »Kdor zaničuje se sam, podlaga je tujčevi peti«. Zapomnite si tudi vi, Hočani, da se bodo slovenskemu našemu kraju razmere zboljšale, če bode te tirjali vselej in povsod pravice svojemu jeziku in narodnosti. Zapomnite si pa tudi, da nemškutar zavrže svojo lastno mater, svojo slovensko domovino, koliko zločinstvo! Zavedni možje Hočki, ne mislite torej, da vam sme biti poleg gospodarskih skrbi narodnost deveta briga, ampak vzdramite svoje sožupljane, da ne ostanejo te besede glas vpijočega v puščavi!

Politični ogled.

Avstrijske dežele.

Avstrijsko. V ponedeljek je bila četrta obletnica smrti cesarjeviča Rudolfa in so bile vsled tega celo dopoldne sv. maše za-nj v dvorni kapeli sv. Jožefa. Svitli cesar in nadvojvodinja-vdova Štefanija sta obiskala rakev pok. Rudolfa pri oo. kapucinih. — V državnem zboru gre posvetovanje o državnem proračunu precej hitro in se dosti gladko svojo pot; minister za uk in bogočastje se otesa, kolikor more, nadležnih vprašanj ter ne daje odgovora ne za, ne zoper versko šolo, tudi ne zoper slov. paralelke na c. kr. gimnaziji v Celju, pač pa zoper take v Gorici. Vendar pa naj nihče ne upa preveč v tega ministra! — Iz stalne večine ne bode se v kratkem resnica ali bolje, ne bode je nikoli, dokler ostane grof Taaffe »nož na dva kraja«.

Štajarsko. Nemški konservativci so tako nevoljni na sedanjo vlado, kakor je slov. ljudstvo in to lahko, saj ne stori vlada njim ničesar po volji. Oni bi bili torej veseli, ako gre grof Taaffe, vendar pa znajo oni, kakor mi, da za njim ne pride lahko bolja vlada in to je — sreča za sedanjo vlado, ne znamo pa, če je tudi za državo. — V torek, dne 24. januarja je imel »Triglav«, društvo slav. dijakov v Gradci, »venček« v spomin dr. Prešerna; več gg. profesorjev in tudi rektor vseučilišča, dr. Marcellin Schlager, je prišel k slovesnosti.

Koroško. Občinske volitve v Črnem, tik štaj. meje, se niso bile in vse, kar nemškutarji zmorejo, dela sedaj na slov. volilce, da jih premotijo za nemškutarje, vendar se imajo rodoljubi upanje, da bode zmaga na njih strani. Daj Bog! — V Podkrnosu hodi 83 otrok v tamošnjo ljudsko šolo in čuda, ondi ni Nemca, tudi nemškega otroka ne in vendar je šola čisto nemška. Kaj takega je mogoče le od nemčurske pravičnosti!

Kranjsko. Svitli cesar je podelil dr. Jarnežu Zupancu, predsedniku notarske kamore, red železne krone III. vrste. — Pri pogrebu kanonika J. Marna v Ljubljani je bila vsa odličniša gospoda svetnega in duhovskega stanü, imena vodje deželne vlade, barona Heina pa nismo našli med njimi. Tudi to je znamenje! — Od Radovljice do Bohinjske Bistrice se delajo priprave za novo železnico, ali pa se izplača, če se do dela? Težko!

Primorsko. V Ločniku pri Gorici dobijo prihodnji teden obč. volitve. Svoje dni je bila ta vas popolnem slovenska, ali sedaj je že veliko slov. Lahov

ondi in ne vemo, če bode mogoče slov. volilcem še dobiti obč. krmilo v roke. — V Trstu je moral župan v obč. seji prebrati pismo c. kr. namestnija; v tem pismu naznanja ona, da je mestni zastop storił g. župniku v Rojanah krivico, ko ga je obdolžil sovraštva do Lahov. Župan je to sprva samo povedal, in se vé, da je zavil vse v besede, ki so resnico bolj prikriale, kakor razkriale, ali ces. namestnik, vitez Rinaldini je terjal, da prebere celo pismo in župan se je udal, na nevoljo svojih laških rojakov.

Hrvaško. — V Zagrebu je dobila gospa Treza Kovačič veliko zlato medaljo iz ravstave na Dunaji za — svoje tamburice. — Sabor ali deželni zbor je vsprejel postavo, ki premeni nekoliko najvišjo sodnijo v Zagrebu. — Ban je odstavil v Petrinji prof. dr. Frankela zato, ker je bil — Hrvat. Kdor ni prijatelj Madjarov, njemu se zaprejo kmalu vrata do drž. službe.

Ogersko. Vladna stranka se krha in je nekaj odličnih mož iz nje izstopilo, več drugih pa se izstopi, najbolj zato, ker vlada sili na civilni t. j. posvetni zakon, ljudstvo pa ne mara za-nj. Tudi lutrovci ne marajo za tak zakon, vsi pa so za-nj judje in kalvinci. — V drž. zboru niso vsprejeli predloga, naj se polagoma napravi posebej ogersko vojaštvo. No tega se manjka!

Vunanje države.

Rim. Nemški poslanik pri sv. očetu Leonu XIII. je dal na čast novima nemškima kardinaloma, dr. Koppu v Vratislavi in dr. Mertensu v Koloniji, veliko kosilo in se ga je vdeležilo več kardinalov pa tudi avstrijski poslanik pri sv. očetu. — Sv. oče so vsprejeli generala jezuitov, o. Martina v slovesnem zaslišanju.

Italija. Več gospode, v čijih rokah je bila »banca Romana«, so zaprli: ti pa sedaj razodevajo imena vladnih mož, ki so njim dajali potuho, ko so zapravljali premoženje banke. Tako se godi rado. — V Palermu so zaprli tamošnje vseučilišče zavoljo nepokorsčine dijakov. In kdo je te nepokorsčine kriv? Brezbožni nauki! — Vojvodinja de Madrid je nagloma umrla.

Francija. V državnem zboru so dovolili vladi tajne zaklade t. j. denar, ki ga potrebuje vlada za podkupovanje oseb, ki delajo na tihem za-njo ter ji hitro sporočijo, ako je kje kaj nevarno za republiko. Lepo ni, da je vladi tacih ljudij treba, ali tudi po drugih državah se ne godi drugače. — Preiskovanje o možih, ki so imeli svoje roke pri panamskih denarjih, še ni na konci, vendar se trudi vlada, kolikor se more, da se vduši to preiskovanje, ker je za republiko in nje može jako nevarno.

Anglija. Po večjih tovarnah manjka jim dela in njih posestniki si ne vejo kaj početi; najraje bi tovarne zaprli, toda kaj bode potem iz delalcev? Delalci so izrekli, da radi delajo naprej, če se jim tudi plačilo zniža. Seveda je bolje »nekaj, kakor nikaj«; misli se, da se tako sitnoba še najbolje odpravi.

Nemčija. V odboru, ki se posvetuje o načrtu nove postave za dveletno vojaško službo, so končali svoje delo. Državni kancelar, general Caprivi, se je trudil veliko, da spravi to »svoje dete« na varno mesto; kolikor se sodi, bode na zadnje še vendar ta načrt v resnici postava, kajti treba je nje zavoljo varnosti cele nemške države. Nihče ne zna, koliko da ima nemška država sovražnikov in veliko pušek, pa zato tudi veliko rok, ki jih držijo, so neki najboljša bramba. Tako pravi kancelar in on zna, čemu pa je general!

Rusija. Cäreviču se godi v Berlinu pri nemškem cesarju jako dobro in je mogoče, da se ti dve državi spravite: obema je treba mirü. Nič se ne zna, je-li na francosko-ruski zvezi v resnici kaj, ali pa je le ča snikarska raca, izmišljena zoper Nemce.

Turčija. Ruski poslanik si prizadeva neki veliko pri sultanu, naj ga pregovori, da ugovarja spremembi bolgarske ustave. Po njej knezu ni treba biti pravoslavne vere, ampak ostane lahko ud katoliške cerkve. Sedanji knez, princ Koburski, je katolik in nima volje prestopiti k razkolniški cerkvi. Upajmo, da sultan ostane trden ter se ne meša v bolgarske znotranje zadeve.

Grecija. Kakor v drugih državah, primanjkuje grški vladi denarja in ona si misli pomagati s tem, da vzame na svojo skrb tiskanje starogrških bukev. Ne verjamemo, da si s tem pomaga izdatno, saj se ne tiska teh bukev že le tolika sila!

Afrika. Sultan je podelil Rijaz-paši v Kajiru osmanski red prve vrste. Ali je to odlikovanje zoper ali za angleško vlado? — Arabske čete so napadle kongoške vojake, pa niso bile srečne ter so jih le-ti zapodili nazaj čez reko Kiboli.

Amerika. Na otoku Havaj je nastala revolucija, kraljica je zbežala, ustajniki pa se poganjajo za to, da se otok naj pridruži »združenim državam« v severni Ameriki. — Za več milijonov je iz New-Yorka zlata na potu v Evropo, največ ga pride v Anglijo.

Za poduk in kratek čas.

Prelep narodni dan.

(Poroča J. Tr.)

Bog živi rodni svet,
Da širi se in rase,
Sedaj in poznih let
Na večne, večne čase!
„Teharski plemiči“.

Štajarski Slovenci, zapišimo z zlatimi črkami v zgodovino svoje ožje domovine dan 22. prosinca 1893. leta. Nekateri rodoljubi izprožili so bili misel, naj se priredi za štajarske Slovence poseben vlak v novo ljubljansko gledališče, da bi tam videli in strmé občudovali kras in lepoto domače umetnosti ter vživali blagodejno milobo slovenske pesmi. Rečeno — storjeno. Odkar so minoli burni, toda rodovitni časi slovenskih taborov, ni hitelo toliko odličnih slovenskih narodnjakov iz zelenega Štajarja v prelubo sosedno Kranjsko, v belo Ljubljano, kakor omenjeni dan 22. prosinca. Ob dveh popoldne začeli smo se zbirati na Celjskem kolodvoru. Vse je mrgolelo slovenskega občinstva, samo udeležencev za vlak bilo je okoli 350. Navdušenje sijalo je vsem na obrazu, s posebnim veseljem in ponosom zrl je vsakdo na ogromno množico. Ob določenem času zasedemo poseben vlak. Na vsakem vozu — bilo jih je 17 — so ljubko plapolale narodne zastave, spredaj na stroju pa sta veličastno lesketala Celjski in Teharski grb v slovenskih barvah. Divno je bilo gledati vlak, ko je bliskoma drvel po tih, v belo odejo zaviti dolini. Na Laškem, na Zidanem mostu in v Hrastniku sprejemali smo nove goste na vlak, posebno veliko pa jih je vstopilo v probujenem Trbovlji. Prvi pozdrav dragih kranjskih bratov zadonel nam je v Zagorji, kjer nas je izborno pevsko društvo z navdušeno pesmijo presenetilo. V Litiji bil je natlačen kolodvor. Nadučitelj Bartel nas je iskreno pozdravil; naš vodnik, velezaslužni dr. J. Serbec iz Celja pa se mu je v krasnih besedah zahvalil. Nekaj pred 5. uro dospeli smo v belo Ljubljano. Naše veselje naše navdušenje je vzkipelo do vrhunca. Tako krasnega in srčnega, tako ogromnega sprejema niti v sanjah ne bi bili pričakovali. Pozdravil nas je preblag g. vitez Trsteniški v imenu vseh zbranih društev. Globoko v srce so nam segale prijazne bratske besede. Odzdravil

mu je dr. Medved, rekoč: da pridemo od mogočne, de-roče Drave, od zelene Savinje, od bistre Save — vsi edini, iz vseh stanov; po njegovem govoru so gromovito zadoneli burni živio! Kakor valovi pomikala se je potem v srce bele Ljubljane več tisočena množica pod vihrajočimi zastavami in med sviranjem odlične godbe, ki nam je z narodnimi napevi vžigala plameneča srca. Po vsem potu trlo se je ljudstva, ki nas je vedno navdušeno pozdravljalo.

Zvečer ob osmih bila je predstava v novem gledališči, ki je bilo do zadnjega kotička tesno napolnjeno.

Prekrasni prizor! Toliko odličnega občinstva v tako čudnih lepih, čarobno razsvetljenih prostorih! Komu ne bi bilo srce žarečega veselja radostno utripalo! O bilo je res krasno.

Igrana opera ostane nam nepozabljiva. V rajsko lepih spevih pripoveduje znano povest: kako so Teharski mladeniči in možje hudobnega Celjskega grofa Urha, ki je s slabim namenom po njihovi vasi ponočeval, vjeli ter ga hoteli zapreti; kako jih je pa potem vse v plemski stan povzdignil, da bi ga le izpustili.

Predstava bila je mojstersko dovršena. Kako lepa je bila videti naslikana Teharska vas z belo, prijazno cerkvico! Nad vse se nam je pa dopal trenotek, ko se zbirajo na praznik Sv. Ane »Teharski plemiči« pred cerkvico in zvonovi ganljivo zaklenkajo, ljudstvo pa milo, milo zapoje, da se srce pretrese in oko zarosi:

Prišel je sv. Ane
Slovesni lepi dan;
Sedaj čez plan in goro
Prihajal boče skoro
Pobožni verni rod;
Iz duše bo udane
Praznoval svete Ane,
Svetnice naše god.

Po drugem dejanju bili smo kaj prijetno iznenadenjeni. Ljubljanske vrle Slovenke vsipale so na nas od vseh strani gosto ploho duhtečih šopkov in venčkov iz svežih rož in cvetlic. Hrumeče ploskanje in nebrojni »živio!« potem dolgo niso mogli utihniti.

Žal — le kmalu, prekmalu ste dve urici minoli v krasnem Vilinem hramu. V nedolžnem veselju in kipeči narodni zavesti vživali smo tam trenotke, ki nam bodo vzbujali vselej presladke in bujne spomine.

Po predstavi zbirali smo se v različnih dvoranah; največ bilo nas je pri »Maliču«. Čuli so se izborni, ognjevitni govori. Ljubljančani so nam nazdravljali in nas vavduševali — mi smo njim pa tudi odgovarjali, da je bilo veselje.

O polnoči smo se poslavljali — žalostni, da moramo zopet tako hitro oditi, a zopet še bolj veseli, da smo svoj namen tako lepo, nad vse pričakovanje izvršili.

Brhki »Sokoli« dvignejo blesteče lampijone; stotera grla orjaško zavpijejo v nočno tihoto: živio! na svidenje! — Še nekaj pristrčnih trenotkov, vlak se giblje... in mi zapustili smo belo, recimo: zlato Ljubljano! Vsako srce bilo je polno zavesti, da smo preživeli »prelep narodni dan«. S ponosom peli smo odhajaje radostno, kakor v gledališču »Teharski plemiči«:

Tako tedaj končano
Vse danes je lepó;
In mi besedo dano
Zvršili smo zvestó!

Smešnica. Točaj prinese pečenko nazaj v kuhinjo, ker je gost noče, češ, da je pečenka pretrda. »Kaj?« zavpije kuharica, »kaj, pretrda? Recite gostu, da ni pečenka trda, pač pa so njegovi zobje preslabi za-njo.«